

Τα Βερίκοκα

Μια επιτυχημένη πορεία στη χώρα μας ανακόπηκε από την ίωση «sharka» πριν 10 περίπου χρόνια και η ανάκαμψη ακόμα αναμένεται

Η παγκόσμια παραγωγή βερικόκων ανέρχεται σε 3.000.000 τόνους περίπου. Το 70% αυτής της παραγωγής πραγματοποιείται σε Μεσογειακές χώρες. Πρώτη σε παραγωγή χώρα είναι η Τουρκία και ακολουθούν η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα) και ασιατικές χώρες όπως το Ιράν, Πακιστάν, Συρία, Κίνα, Ιαπωνία κ.ά. (Πίνακας 1).

Η έκταση της καλλιέργειας και η παραγωγή στη χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία φαίνονται στον Πίνακα 2 (στοιχεία FAOSTAT). Τα 4/5 περίπου της παραγωγής προέρχονται από την Πελοπόννησο (Νομοί Αργολίδας και Κορινθίας), ενώ μικρότερα κέντρα παραγωγής αποτελούν περιοχές της Μακεδονίας (Νομοί Χαλκιδικής και Πέλλας), Θεσσαλίας (Ν. Μαγνησίας), Κρήτης (Ν. Ηρακλείου) και Δωδεκανήσου.

Η Ελλάδα κατείχε μία από τις πρώτες θέσεις παραγωγής βερικόκου μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 80. Η καλ-

Πίνακας 2. Καλλιεργηθείσα έκταση και συνολική παραγωγή βερικόκων στην Ελλάδα κατά τα έτη 1995-2005

Έτη	Στρέμματα	Τόνοι
1995	47.000	42.810
1996	46.000	53.494
1997	50.000	47.162
1998	51.000	38.922
1999	55.000	92.340
2000	55.000	83.630
2001	47.000	70.770
2002	57.000	70.000
2003	56.000	59.000
2004	57.300	89.540
2005	56.600	73.350

Πίνακας 1. Κυριότερες χώρες παραγωγής βερικόκου (χιλ. τόνοι) κατά τη δεκαετία 1995-2005

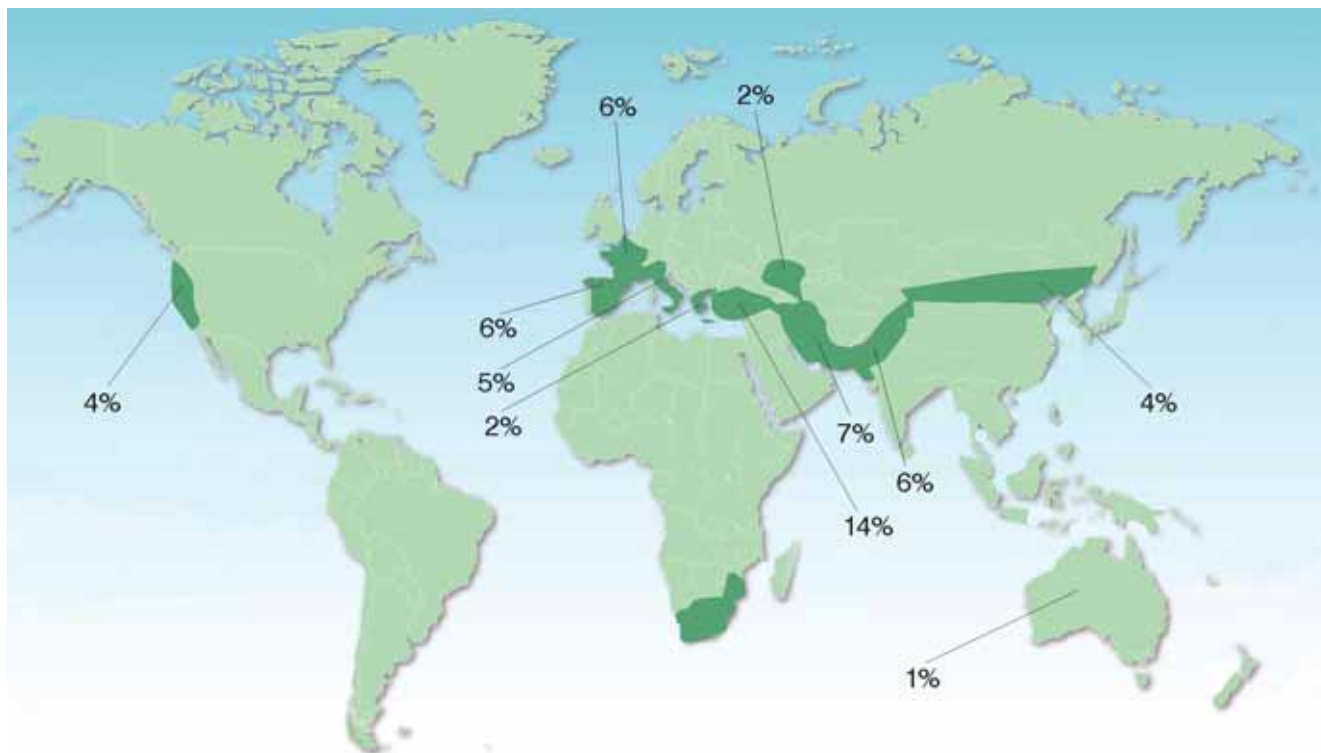
Χώρα	1995	1997	1999	2001	2003	2005
Ευρωπαϊκή Ένωση						
Γαλλία	100.640	158.100	180.880	103.160	123.810	181.600
Ελλάδα	42.810	47.160	92.340	70.770	59.000	73.350
Ισπανία	138.700	141.920	148.920	134.770	143.840	136.600
Ιταλία	104.690	102.940	212.170	187.700	108.320	232.880
Ρουμανία	15.260	27.620	31.500	28.300	42.590	52.410
Αίγυπτος	53.950	40.650	43.040	71.190	70.420	73.000
Αλγερία	41.230	39.850	74.140	67.720	106.470	145.100
Αυστραλία	29.750	25.920	21.480	20.640	19.740	19.700
Η.Π.Α.	54.890	126.100	82.100	74.840	88.540	69.490
Ιαπωνία	124.130	121.620	119.100	123.700	88.300	123.000
Ιράν	192.920	225.020	240.720	282.890	285.000	275.580
Κίνα	48.020	109.090	75.380	83.960	81.870	77.940
Μαρόκο	78.000	103.600	106.400	104.300	97.950	103.600
Νότια Αφρική	58.190	95.930	68.160	62.500	50.070	43.740
Ουζμπεκιστάν	55.000	50.000	27.500	44.500	42.000	52.000
Ουκρανία	97.300	101.400	57.200	43.710	110.500	94.200
Πακιστάν	190.630	188.970	120.500	124.680	210.900	197.240
Ρωσία	40.000	57.000	50.000	50.000	75.230	82.000
Συρία	30.390	34.660	62.910	66.020	100.900	101.000
Τουρκία	281.000	306.000	378.000	517.000	499.000	

FAOSTAT © FAO Statistics Division 2007 (12 July 2007)

λιέργεια τότε κατελάμβανε έκταση 70.000 στρεμμάτων περίπου και η παραγωγή έφθανε τους 100.000 τόνους ετησίως. Τα ελληνικά νωπά βερίκοκα των ποικιλιών «Πρώιμο Τίρυνθος» και «Μπεμπέκου» απολάμβαναν υψηλές τιμές στις αγορές της Ευρώπης. Το κονσερβοποιημένο βερικόκο ποικιλίας «Μπεμπέκου» ήταν περιζήτητο στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης ως προϊόν υψηλής ποιότητας.

Το πλήγμα στην προοδευούσα καλλιέργεια της βερικόκις προήλθε από την ιολογική ασθένεια «Ευλογία της δαμασκηνιάς» (Sharka) η οποία εξαπλώθηκε με ταχείς ρυθμούς, μετά την πρώτη διάγνωση της ασθένειας στη χώρα μας το 1967 (Demetriades & Catsimbas, 1968, *FAO Plant Protection Bulletin* 16: 10-11). Τα συμπτώματα της ασθένειας, η οποία οφείλεται στον ιό Plum rox virus, ποικίλλουν σε ένταση επί των φύλλων και καρπών. Οι πολύ ευπαθείς ποικιλίες παρουσιάζουν παραμορφώσεις του καρπού και είναι ακατάλληλες για εμπορία. Η Sharka μεταδίδεται με τις αφίδες από δένδρο σε δένδρο μέσα στον οπωρώνα και από τον άνθρωπο με τον εμβολιασμό και τη διακίνηση μολυσμένου πολλαπλασιαστικού υλικού σε μεγάλες αποστάσεις.

Χιλιάδες προσβεβλημένα δένδρα εκριζώθηκαν στην Πελοπόννησο στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και οι παραγωγοί αποζημιώθηκαν από την τότε ΕΟΚ. Το πλήγμα ήταν βαρύτατο για την εγχώρια παραγωγή. Παραδοσιακές αγορές του εξωτερικού χάθηκαν αφού δεν υπήρχε επαρκής πρώτη ύλη για βιομηχανική επεξεργασία. Οι πωλήσεις του ελληνικού κονσερβοποιημένου βερικόκου έπεσαν από το 35% στο 13% της παγκόσμιας αγοράς κατά το 1995/96. Οι εξαγωγές μας νωπών και μεταποιημένων βερικόκων,

Διάγραμμα 1. Η παγκόσμια κατανομή της παραγωγής βερικόκων

κατά την περίοδο 1994-2002, φαίνονται στο Διάγραμμα 2, με κύριες χώρες εξαγωγής (ιδιαίτερα για τα μεταποιημένα βερικόκα) τη Γερμανία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο. Για την κάλυψη της εσωτερικής ζήτησης, σήμερα, πραγματοποιούνται και εισαγωγές βερικόκων από την Τουρκία (κατά 60%), την Ισπανία (22%) και άλλες χώρες (18%).

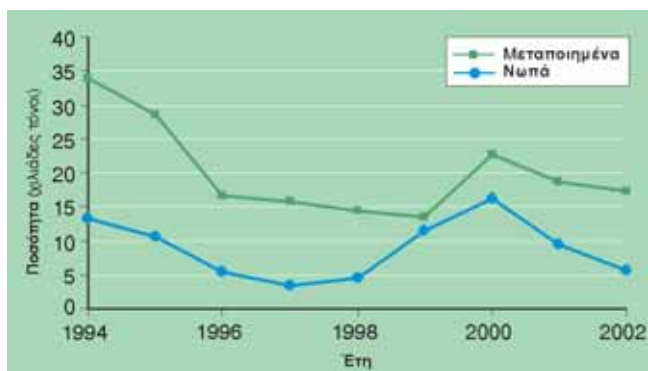
Διάφορα μέτρα ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της ίωσης Sharka κυρίως για την παραγωγή άνοσου πολλαπλασιαστικού υλικού. Τα μέτρα αυτά είναι απαραίτητα αλλά δεν επαρκούν όπως αποδείχθηκε με το χρόνο. Η ασθένεια ενδημεί πλέον στη χώρα και τα υγιή δενδρύλλια των ευπαθών ποικιλιών εύκολα μολύνονται στον αγρό μετά πάροδο 2-3 ετών από την φύτευση.

Η καλλιέργεια της βερικοκιάς μπορεί να επανακάμψει στη χώρα μας με τη χρησιμοποίηση ανθεκτικών ποικιλιών. Η ανθεκτικότητα στις ασθένειες είναι η μέθοδος που

χρησιμοποιεί η φύση. Είναι μία βιολογική μέθοδος, φιλική στο περιβάλλον, η οποία μπορεί να είναι σταθερή και να διαρκέσει αρκετά χρόνια. Ελλοχεύει βέβαια ο κίνδυνος να εμφανισθεί μια μολυσματικότερη φυλή του ιού PPV. Για τούτο η έρευνα συνεχίζεται ώστε η ανθεκτικότητα των ποικιλιών να ισχυροποιηθεί με τη γενετική βελτίωση.

Το Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας στη Νάουσα έχει δημιουργήσει νέες ποικιλίες βερικοκιάς μέσα από το πρόγραμμα γενετικής βελτίωσης της βερικοκιάς που διεξάγει. Οι ποικιλίες αυτές είναι εκλεκτές και έχουν επιλεγεί μετά από πολυετείς ελέγχους για ανθεκτικότητα στη Sharka, αυτογονιμότητα, παραγωγικότητα, καλή ποιότητα καρπού, καταλληλότητα για κονσερβοποίηση και άλλα επιθυμητά χαρακτηριστικά. Με τη χρήση των ποικιλιών αυτών (βλέπε ειδικό άρθρο στο τεύχος αυτό), αλλά και ορισμένων ξένων ποικιλιών που εισήχθησαν, έχει ήδη αρχίσει μια σταδιακή ανάκαμψη της καλλιέργειας.

Διάγραμμα 2. Εξαγωγές νωπών και μεταποιημένων βερικόκων από τη χώρα μας την περίοδο 1994-2002.

Δρ Ειρήνη Καραγιάννη -Σγουρού

Αναπληρώτρια Ερευνήτρια ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων,

